

בדהרבי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתי הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

פניני הלכה

הכנת נרות ההידור והדלקתן לאחר הדלקת הנר העיקרי הרה"ג אורן צדוק שליט"א

מתוך שו"ת אורן של חכמים תשובה כת"י נסתפקתי בחנוכה שנה זו, שמנין הדלקת נרות במוצאי שבת (פרשת מקץ) הוא שמונה, ועל כן זמן הדרוש להכנתם ממושך הוא. היות שסך בויכי השמן הנצרך כעת להדלקה הוא תשעה (עם השמש). ושמונה מתוכם הם אותם אלו שהודלקו כבר בערב שבת (עם השמש). ועל מנת לנקותם ולמלאם שנית ולהציב בהם את הפתילות מחדש, נדרש זמן ממושך, שהרי שמונה נרות הם.

וכיוון שיש להזדרז בהדלקה זו, בין אם נעשית ההבדלה קודם לכן (כדעת הט"ז ופר"ח), בין אם נעשית לאחר מכן (משמעות מרן השו"ע סי' תרפ"א, וכתב מהרי"ץ שכן מנהגינו, וכן דעת שתילי זיתים). על כן עלה במחשבה תחילה, להכין מערב שבת אף את הנר הנותר (התשיעי), שאינו נצרך כעת להדלקה, בשמנו ופתילו, ערוך להדלקה, כך שבמוצאי שבת יהיה הוא לכל הפחות מוכן להדלקה מיידית. ואת שאר הנרות שהם נרות ההידור, להכין לאחר מכן בוריוות ולהדליקם מיד. וארווחנא על ידי כך, שהסמכנו כמה שיותר את מעשה הדלקת הנר העיקרי עכ"פ, לימן הדלקה בפועל.

ביאור חידושו של ביאור ההלכה, ושייכותו לנידוננו

ומדברי ביאור הלכה (סי' תרע"ג ד"ה לא) לכאורה מבואר לא כן, שכתב וזה לשונו, 'אכן בעת הדלקה, בעינין שיהיה בה שמן שיוכל להדליק כשיעור, וכנ"ל בסימן תרע"ב ס"ב. ונראה לי דכמו כן בעינין, שבעת הדלקה יהיה כל הנרות לפי חשבון הימים, ואז נחשב למהדר מן המהדרין. וע"כ אם כבתה אחת קודם שהשלים ההדלקה, צריך לחזור ולהדליקה.'

המשך בעמוד הבא

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

ויאמר יעקב לבניו למה תתראו (בראשית מב. א.)

כתב מוהר"ר חיים כסאר זצ"ל בחיבורו 'קיון המזבח' בזה"ל: במדרש, אמר יעקב לבניו בבקשה מכם הוו מצניעים את עצמכם שלא תשלוט בכם עין הרע, שאין לך קשה מעין הרע, שהרי לוחות הראשונות ע"י שניתנו בקולות נשתברו, אבל לוחות אחרונות שנאמר בהן ואיש לא יעלה עמך נתקיימו, ואף ירושלים חרבה מפני העין שנאמר הזאת העיר כלילת יופי, עכ"ל.

באו ללמדינו כמה היא יפה הצניעות ואפילו בעסק התורה ובעשיית המצוות, שהאדם המשכיל ילך בהם בהצנע בכדי שלא תשלוט בו עין הרע, וכמו שמצינו מעשיות בגמ' ע"ז ששלטה בהן עין הרע רח"ל, וג"כ הצניעות גורמת לו שישפיל עצמו ויבוא לידי ענווה ויראת חטא ויהיה ביישן ולא יבוא לידי חטא, וגורמת לו אריכות שנים, וכמו שהזהיר הנביא ע"ז והצנע לכת ע"א וגו', לומר שכל הליכותיו של אדם אפילו בדברים הנעשים בפרהסיא יהו בצנעא כ"ש וכ"ש דברים הנעשים בצנעא, וסימניך חמוקי ירכיך כמו חלאים. עכ"ל.

ואני הקטן אשר מסתובב מידי יום ביומו בין אנשי קהילתנו בני יהודי תימן בכל קצות הארץ מעיד, שלא ראיתי כזו עדה מופלאה אשר מיישמים זאת הלכה למעשה ברמ"ח אבריהם ושס"ה גידיהם. וצריך לשכנע את האנשים לומר לי שמותיהם על מנת שנוכל להכיר להם טובה על נדבתם. והם מפטירים כנגדי, אין צורך ה' ב"ה יודעו אל תכתוב אצלך, ואל תשלח כלום אלינו! ורק אחרי שכנועים הלכתיים נותנים לי שמותם וכתובתם. ודברים אלו אף עם אנשים הנוודים סכומים גבוהים יצ"ו.

וזה הדבר שרשו בקודש וכמתבאר לעיל. אך דא עקא, כאן בארצנו הקדושה כבר אמרו יודעי דבר, האנשים שונים והנימוסין בהתאם לדור, ואם יאמר אדם על עצמו שאינו יודע תורה יאמינו לו, ואם יאמר שהוא חכם יאמינו לו. ומי שאינו עושה עצמו איש, יעלו במקומו אנשים שאינם מהוגנים המושכים החבל לרצונם האישי בלבד. ואם יראה האדם כחו בתורה ייראו ממנו, אך אם יצניע עצמו יבלעוהו לגיונים. וזה חלק מגורמי המפלה הגדולה אשר אירעה לעדתנו כשעלו ארצה, והוא מעין מה שאמרו חכמים 'ענוונותנו של רבי זכריה בן אבקולס שרפה את ההיכל' (תוספתא שבת י"ה"ד). ולכן לא תמיד נכון וישר שהאדם יצניע עצמו, ועל זה נאמר 'עת לעשות לה' הפרו תורתך' (תהילים קיט. כז) הפרו תורתך משום את לעשות לה' (ברכות סו.).

על אחת כמה וכמה כשמדובר בחינוך הילדים, שמצד אחד אמת וחובה לחנך ילדינו לצניעות המדוברת, אלא שענין הפרסום והנגלה לעין כל, נותן להם כח ודחיפה להמשיך לעלות ולהתעלות ומתוך שלא לשמה יבוא לשמה. ולכן נותנים להם תעודות הערכה והצטיינות, ועורכים להם מסיבה כיתתית אף כאשר מדובר בילד אחד שסיים ספר מסוים. ואף מעודדים ילדים והורים לעשות מסיבות סיום בקהל רב הן בכיתה, הן בבית עם המשפחה המורחבת. וזו הסיבה שפעמים רבות מפרסמים אנו תלמיד שעשה סיום או תלמידי כיתה שעשו סיום עלי גיליון זה (מה שהספקנו לתעד). וכבר היה מעשה בהורה שאמר לי, שבנו הקטן בגן מחכה לקום 'שישי' בס"ת בכדי לראות את התמונה שלו מצולמת בעלון. גם היה מעשה בהורה ששאלני אם אפשר שניתן את האופניים שזכה בהם בנו לא ביום שישי. הסברתי להורה, שהעניין לתת לילד את הזכיה ביום שישי, הוא מפני שביום זה אנו מכנסים את כל תלמידי הת"ת תחת קורת גג אחד, ולענין כולי עלמא נותנים לו זאת עם דברי שבח ולקול מחיאות הכפים הרבות.

ועל אף שעל פניו נראים הדברים סותרים, אך אין זה כך. מפני שבכל עת ובכל זמן אל יבליט אדם עצמו ואף יחנך ילדיו לאל תתראו. אך כאשר הדבר נותן דחיפה לעליה בתורה וביראה, אל ימנע האדם טוב מעליו ויהי ה' עמו.

יגורנו משפע בריכה העליונה, האנשים היקרים אשר מידי שנה בשנה מרימים נדבה, לתרומת סופגניות לחלק לתלמידי הגנים והת"ת מידי יום ביומו בימי החנוכה, ה"ה שילה יגאלי, צביאל כהן, עבי שלום, שלום ירימי הי"ו. ימלא ה' ב"ה כל משאלות לבם לטובה, ויזכו לכל מדה טובה ולגאולה שלימה ולשמחת בית השאנבה, אצ"ר

פניני הלכה

המשך מהעמוד הקודם

ושני חידושים חידש מכת האמור בסימן תרע"ב ס"ב. אחד, שמכיוון שכל הדלקת נרות ההידור מבטאת את חשבון הימים היוצאים (או משום מעלים בקודש, לדעת הרמב"ם וסיעתו יעויין תשובה, על כן צריך שכל הנרות שהינם בכלל זאת, שיהיו מצויים בעת ההדלקה ערוכים לפניו קודם שידליקם, ולא שיהא מוסיף אחד בכל פעם. שאם יעשה כן, נמצא כאילו לא נתן קודם ההדלקה שמן מספיק, שהדין בזה, שלא יצא ידי חובתו אף אם יהא מוסיף לאחר ההדלקה שמן הרבה, כמבואר בשולחן ערוך סימן תרע"ה (סעיף ב'). ולכן צריך שיהיה כל מנין הנרות שעתיד להדליק ביום זה מוכנים לפניו להדלקה. עוד חידש שמכיוון שכך, אם כבה נר אחד מאלו הנרות המנויין למעלת מהדרין מן המהדרין קודם שהספיק להדליק את כולם, נמצא שלא נתקיימה מעלה זו, וצריך לחזור ולהדליק את הנר שכבה בינתיים. ורק לאחר שהשלים את מנין הנרות הדרוש, אם יכבה אחד מהן אינו זקוק להדליקו עוד, מדין 'כבתה אין זקוק לה'. וזאת משום שמחשיבים את הדלקת כולם כמקשה אחת, כהדלקה אחת, וכבתה זקוק לה.

ביאור הנלמד מסימן תרע"ה

והדמיון מהוראת הצורך ליתן את שיעור השמן קודם להדלקה, הוא היסוד שיש באלו החידושים. שמכיוון שצריך להכין את תשתית ההדלקה של שיעור חצי שעה קודם לה, על כן צריך לערוך את כל הנרות קודם לכן, אף שמדובר על נרות הידור, ורק אז להדליק וועל פי זה כתבו האחרונים, שאין להדליק במקום הרוח, אף אם לאחר מכן יסגור מיד את הזכוכית המונעת מהרוח לכבות, זאת היות שלא יתכן הדלקה זו למשך חצי שעה מוזמן ההדלקה, לולא ההגנה שמגן עליו מפני הרוח. ולהלכה מותר להדליק בה, וכן מנהג העולם בהדלקה. ונאמרו בזה מספר טעמים, ואכמ"ל. וזה חידוש גדול שדין זה נאמר אף בנרות הידור, יעויין בסמוך.

ואם כן לאור דבריו אלו, נמצא לכאורה בנידון דידן, שלא יכון הדבר להדליק לכתחילה את נר העיקר, ולאחריו את נרות ההידור אחר הכנתם להדלקה, זאת משום שלא היו כולם ערוכים לפניו קודם ההדלקה.

ואין לטעון ולומר שבנידון דידן, רק מדליק את נר העיקר, אולם את שאר נרות ההידור הבאים אחריו אכן מדליקם בחטיבה אחת, ולא זה אחר זה. ונמצא על יד כך מקיים את דברי הביאור הלכה כיאות. זאת משום שהנר העיקרי הרי הוא בכלל נרות ההידור, היות שרק בשילובו במנין הדלקתם נמצא ביטוי למכוון כנגד הימים היוצאים. וכדברי רש"י בפירוש האמור בגמרא (שבת כ"א.), "ימים היוצאים – שיצאו כבר, וזה שהוא עומד בו נמנה עם היוצאין".

ואשר על כן לא שייך להדליק, טרם להכנת כל אלו הנרות שעתיד להדליקם לאחר מכן, שהרי הוא בכלל נתון את השמן לאחר ההדלקה. אלא שיש לעיין בחידושו של הביאור הלכה, שלכאורה אינו דומה להאמור במקור הדין, וכדבסמוך.

דקדוק ממקור הדברים שרק בנר העיקרי יסוד זה בלבד

הנה בחידושו של הרא"ש (פ"ב סי' ז') שהוא מקור דברי השולחן ערוך הנזכרים. שכתב להצריך נתנית שמן כשיעור קודם להדלקה ולא לאחריה, מבואר שהוא מטעם שהדלקה עושה מצוה, וכיוון שכך לעיכובא הוא. ואם כן הדבר שייך דווקא בנר העיקרי, שבו מתקיימת מצות ההדלקה, ולא בנרות ההידור.

וכן מדויק בלשונו, 'וכיון דהדלקה עושה מצוה, צריך שיהא שמן בנר כדי שיעור קודם הדלקה. אבל אם בירך והדליק, ואח"כ הוסיף שמן עד כדי שיעור, לא יצא ידי חובתו. ולא רק מדיוקא דרישא שמענו זאת כאמור אלא אף מסוף דבריו, והוא ממה שכתב שאם עשה כן, 'לא יצא ידי חובתו'.

אלמא בנר העיקרי נאמר ולא בנרות ההידור, שבו בלבד נאמרה ההקפדה ליצור מלכתחילה את כל התנאים להדלקת נר זה, ואם לא עשה כן לא יצא ידי חובתו. אולם מאין לנו להרחיב יסוד זה ולומר, שהכנת נרות ההידור שמתעתד להדליק בלילה זה, שבהם הרי אין שייכות לעיקר ההדלקה, אף הם יהיו בכלל ההכנה המחוייבת קודם להדלקה, מדין הדלקה עושה מצוה.

וכן מדוקדק בטור (סי' תרע"ה) שכתב, 'וכיוון שעיקר המצוה בשעת ההדלקה, צריך שיעור שמן קודם שידליק'. ופשוט ש'עיקר המצוה' הכוונה לנר העיקרי, אלמא בשאר נרות ההידור אין מתקיימת הקפדה זו. וקשה הדבר לשמוע, שכל עוד שלא הודלקו שאר הנרות, לא נשלם עדיין מעשה הדלקה הראשונה של נר החיוב.

אפשרות ביאור דברי ביאור הלכה באופן אחר

ואמרת בעניי, אפשר כוונת ביאור הלכה אחרת היא, שלא מחידושו של הרא"ש הנזכר יצא לחידושו שלו, אלא אמר זאת מסברת עצמו. לאמור שהצורך הוא, שיהיו כל נרות ההידור של אותו היום, מונחים מוכנים קודם להדלקתם, זאת כדי שיביעו בהדלקת כולם את המכוון בהם, היינו את מנין הימים היוצאים.

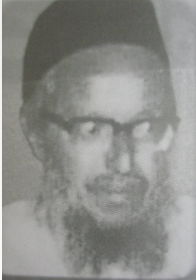
ויש לחזק הבנה זו שנאמרה מסברת עצמו, ממה שכתב לציין לסימן תרע"ב. ושם לא נתבאר אלא שמשך 'זמן' הדלקה, הוא שיעור חצי שעה. אולם לא ציין לסימן תרע"ה שהוא מקור הדין האמור.

המשך בעמוד הבא

פתרונות לפרשת 'וישב'
אחודה חידה! 'אחוה' כאשר החי"ת מנוקדת בחולם פירושה אחיו, וכשמנוקדת בשורק פירושו אחיו. הזוכה בהגרלה: יאיר נהרי.
מי בתמונה: שבוע אחרון לפתרונה!

אחיה אחיה!
לחנכה:
תפילה הנאמרת בכל יום ועיקרה ניתנה בתקופת יון בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

להצלחת
ר' אברהם בן זכריה
מדויל הי"ו
הוא וב"ב

לרפואת

צבי בן מארי יחיא יצחק שלום
בשכחע"י

ליצק מצפנים ישרות

דרך ארץ באכילת סופגניות

לפרוס את הסופגניה לארבעה חלקים

מאמר מתוך ספר "נפלאות מתורתך" שעודנו בכת"י למרן הגר"י רצאבי שליט"א בזמנינו רבים נואלו להיות להם ימי חנוכה וזמן מיוחד המיועד לאכילת הרבה סופגניות מתוקות העשויות מבצק מטוגן בשמן. אף כי עיקר כוונתם רצויה מפני שהנס נעשה בשמן המנורה, מכל מקום נהפך העניין אצלם למאכל של זליה. כל שכן שנשתכחה מהם אימת ימי התשובה שעברו, ושעדיין חתימתם תלויה ועומדת אליבא דכמה רבונות. ויהי כראות האדם כי טובה הסופגניה למאכל, וכי תאוה היא לעיניים, גדולה ונפוחה כגודל ארבע בעינים, אבקת סוכר לבנה פזורה על גביה, ומרקחת אדומה העשויה מפירות מבושלים (פוידל בלשון אשכנז, הנקראת כיום ריבה) מבצבצת מתוכה, ויפתח פה גדול ועצום שיעור כניסתה לפה כאחת, לצאת ידי חובתו מן המוכרח. בעודה בכפו יבלענה, ולא נודע כי באו אל קרבנה, משחית נפשו הרוחנית הוא יעשנה. הלא זו היא דרך תרבות יון, לאכול כך בלא לפרסה לחתיכות קטנות פחות מכביצה, מצאצאי עשו שאמר הלעטיני נא מן "האדום" וגו' (בראשית כ"ה ל.). ועליהם יש להמליץ, "דרך ארץ" פלישתים, והיכן החשמנאים שנצחו את המתיונים החדשים הללו בזמנינו.

לעילוי נשמת
מרדכי בן שלמה חסיד
ובן עמי בן בנימין עוזיירי, תנצב"ה

לזש"ק
תומר ישראל בן יעקב
ואודליה בת מנשה

לרפואת
יוסף בן משה דנין
בשכחע"י

המשך מהעמוד הקודם

וממילא בנידון שהוצע בשאלתנו, תהא מניעה מלעשות זאת. כיוון שהדלקת הנר העיקרי משמש בשניים. האחד, אמנם משמש לצורך גופו, להיות יוצא על ידו חובת הדלקת נר חנוכה. אולם השני הוא, שבצירופו למנין הנרות, מבטא על ידי כך, את מנין הימים היוצאים.

הדלקה בימות החול כאשר נמצא לקראת סוף חצי שעה, ואין הנרות מוכנים ואמינא, שאם נידון זה הוא בימות החול, ועומד הוא לקראת סוף חצי שעה מעיקר זמן הדלקתו, ואם יהא ממתין עד להכנת כל הנרות להדלקה יעבור הזמן. כיוון שלדעת הרמב"ם הוא מעוות שלא יוכל לתקון, ואף לדעת מרן שעדיין יכול להדליק בדיעבד, מכל מקום לכתחילה מיהא בעינן. לכן יראה להדליק את הנר שלפניו לקיים מצות הדלקה בזמנה, ולאחר מכן בין אם נשארו לו שהות בתוך זמן של חצי שעה, ובין אם לא נשארו, יבין את שאר הנרות וידליקם (כמובן ללא ברכה, ועיין סימן הבא). זאת כדי שלא תהא מעלת הדלקת שאר נרות ההידור דוחה את קיום המצוה בעתה ובזמנה. מה גם שמעיקרא חידושו של הביאור הלכה נאמר מסברא ללא ראייה. ואם יעשה באופן שכתבנו, מאן לימא לן שאף מעלת מהדרין לא קיים.

והעולה מכל זה בנידון שאלתו ובעותו, שיש להכין את כל הנרות שמתעתד להדליק בלילה זה, ואף אם יגרום הדבר עיכוב במעשה ההדלקה אין בכך כלום, היות שללא הכנת נרות ההידור להדלקה קודם לכן, לא יהא בכלל מהדרין מן המהדרין. במה דברים אמורים בהדלקת מוצאי שבת, שגם כך אינו מדליק בזמן, וכל עיקר ענין זריזות הקדמת ההדלקה הינו מצד שהיוי מצוה לא משהינן או מצד זריזין מקדימין. אולם בשאר ימות החול שנמצא בשיקול האמור, אם הוא לקראת סוף זמן חצי שעה מזמן ההדלקה, ידליק נר אחד, ולאחר מכן בין אם כבר עבר זמן ההדלקה או שלא עבר, יכנס בשמנם ופתילותיהם, וידליקם ללא ברכה.

מהליכות אבותינו

זמן חנוכה משהיה יום ראשון בתורה על אף קיום מצות הדלקת הנר

כתב מרן הגר"י רצאבי שליט"א בשע"ה (סי' ק"ב ה"א): מנהגינו שזמן הדלקתו הוא סמוך מעט כמה דקות לפני צאת הכוכבים ולא יקדים ולא יאחר. ולכן נהגו בכמה מקומות ליצאת מבתי כנסיות אחרי תפילת המנחה שמתפללים סמוך לשקיעת החמה ומסיימים לאחריה כדי להדליק בבתיהם ואח"כ חוזרים להתפלל ערבית ויש מקומות שיוצאים להדליק רק אחרי שסיימו תפילת ערבית.

וב'עני יצחק' שם הוסיף: ויש מקומות שאין כל הקהל יוצאים או אלא כל אב שולח את אחד מבניו להדליק בבית והנשארים אומרים תהלים עד שכולם חוזרים לערבית בין כך ובין כך הרחיקו גם כן שאינם צריכים לבטל את הלימוד הקבוע אחרי ערבית או ליצמצמו כדי להודרו להדלקה שלא יעבור הזמן שהוא חצי שעה. עכ"ל.

ואשרי המשכיל לילך בדרכי אבות.

מצוותי לשון

חשמונאים - כיצד מבטאים את המלה חשמונאים.

שאלה שנשאל מרן הגר"י רצאבי שליט"א באחד משיעוריו: אם אפשר, שהרב יתייחס לעניין הגירסא, של המלה 'חשמונאים'. כי בפיוט 'שמע קולי', שאומרים בליל יום הכיפורים, מישוה העיר אצלינו בבית הכנסת, כי אומרים 'חשמונאים', השוא שמתחת לאות נ"ן, אינו שוא נע, אלא שוא נת. אבל לכאורה, הרי זה בא אחרי תנועה גדולה?

תשובת מרן שליט"א: בדרך כלל במקומות אחרים, קוראים הנו"ן בקמץ. רק שם קוראים כך, בשוא נת, כמו שההוא אמר. ומה שזה בא אחרי תנועה גדולה, הדבר אינו מוכרח. מי אמר? בגלל שיש שם ווא"ו? א"כ תעשה קיבוץ, דהיינו 'חשמונאים'. בסידורים רגילים לעשות כתיב מלא, להקל על המתפללים, לא לפי כללי הדקדוק. אבל שם, זה כך בגלל הפיוט. אמרנו כבר בעבר ובשיעור מוצש"ק בראשית ומוצש"ק לך-לך ה'תשע"ה לגבי ואשמתי וארבותי, כי לפעמים הפייטן משנה את המלה. כגון מלעיל למלרע, מלרע למלעיל. שוא נע נעשה שוא נת, וכן להיפך. לולא זה, היינו אומרים 'חשמונאים'. אבל בפיוט, כיון שזה כבד, זה ימשוך אותו יותר מדאי, לכן רק שם אומרים כך. לא בקמץ, ואף לא בשוא נע, אלא בשוא נת, להקל כפי משקל הפיוט, בהתאם לשאר הבתים. כמעט כאילו כתוב חשמונאים, על דרך חשמונאי כפי גירסתנו.

וכן המנהג פשוט לקרות הנו"ן בשוא נת, ובדקתי אחריתו ומצאתי כן גם בתכאליל כת"י, כידוע שכאשר השוא נת אינם מסמנים אותו. ויש אמנם שכתבו חשמונאים בלי אל"ף, על דרך שכתבתי לעיל מסברא דנפשי. ובסידורי הספרדים ראיתי ג"כ שאין אל"ף, אך הם ניקדו הווא"ו בחולם, והנו"ן רפויה. וזאת כנראה על שם העיר חשמון, הנזכר בספר יהושע וט"ו, כ"ז. ועמש"כ בס"ד במאי חנוכה דף מ"ט (גר שמיני דחנוכה) אות ד'.

מחידושי רבותינו

ידיהו מקץ (בראשית מא. א)

כל מקום שנאמר ויהי יש בו צער וזה יש בו סיבות א. הצער שהגיע ליוסף ממה שהיה מצטער קודם שיעלה לגדולה כי מאחר שהיה גם הוא שרוי בצער לא היה צער אביו חשוב אצלו כלום. ב. הצער שהגיע לפרעה שעבד ירש מלכותו ושהיה גזור עליהם כמה גזירות כמו המילה וטלטולם מבתיהם כמו שנאמר ואת העם העביר אותם לערים מקצה גבול מצרים ועד קצהו. ג. גם נתגלגל הדבר עד שלקו ב"י מכות וקריעת ים סוף, ד. הצער המגיע כביכול למעלה ע"י ירידת יעקב אע"ה שירדה עמו שכנה למצרים כמ"ש אנכי ארד עמך מצרימה, ה. הצער המגיע לשבטים ע"י יוסף באמור להם מרגלים אתם וכיוצא, ו. הצער שהגיע לכל הארצות מפני זלעפות רעב נמצא שעל ידי חלום פרעה נתגלגל כל האמור ושמתח עולם על ראשם היתה באחרונה כדכתיב יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים.

ויאמר אליהם ישראל אביהם. קחו מזמרת הארץ בכליכם (בראשית מג. יא)

שמה י"ל שלשון מזמרת הוא לשון כריתה כמ"ש וכרמך לא תזמור והענין שמסר שמות קדושים שעל ידיהם ינצלו מכל פגע רע וי"ש בכליכם מלשון כל כלי יוצר עליך לא יצלח שתי' כל זין וזהו בכליכם ר"ל שיהיו לבם במקום כליכם שהם כלי זינכם דאי לא תימא הכי בכליכם למה לי הלא הדבר ידוע וזהו מ"ש רז"ל שיש כ"ד תיבות בזה הפסוק והאומרו שלשה פעמים ניצול מכל רע לפי ששלשה פעמים כ"ד עולים ע"ב כנגד שם של ע"ב שהוא בחכמה והוא מסוגל למי שנכנס למדינה אמרו ג' פעמים ומובטח לו שלא יזיק ויצא בשלום ושמה י"ל שענין זה נרמז כאן במ"ש תחלה קחו מזמרת הארץ מנחה והורידו לאיש אלא ש"מ שמה שאמר קחו מזמרת הארץ הם פעולות השמות כאמור ואח"כ והורידו לאיש מנחה על דרך הטבע, מעט צרי ומעט דבש וגם כן רמז להם שיפושפו במעשיהם ויחזרו בתשובה כדי שיועילו להם פעולת השמות וי"א אם כן איפוא זאת עשו דייקא שיתקע למדת זאת שהיא המלכות שתהא ראוייה לייחוד (הא) והיא היא זמרת הארץ, הלזו הנשמה שהיא ארץ מצרים ערות הארץ והיא היא המחרבת יש שעל ידה הוכו המצרים ב"י מכות כמ"ש האר"י ולה"ה וי"א זאת עשו.

תכלית כוונת יוסף הצדיק במה שציער לאחיו כ"כ בכסף א' וב' גביע כי שמע שציערו לאביו בחטא בלהה ותמר ודינה על כן כדי שינוקו מעונם ולשקליה למטרפסייהו בעה"ז עשה זאת.

(מים שאובים' למהר"ד הלוי זצ"ל)

לעילוי נשמת חיים בן יחיאל נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל, דוד בן סעיד בשארי ז"ל, יוסף בן יחיאל נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל, יפה בת יחיאל נהרי ע"ה, תנצב"ה

חכמי תימן

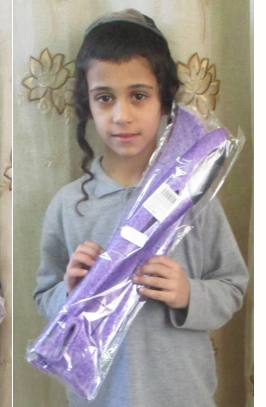
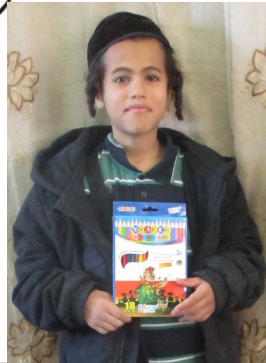
הרב דוד בן יהיא סודי זצ"ל
חי לפני כשלוש מאות שנה.
כתב חיבור בנושא שחיטה.

זכה בהגרלה
בחידון חנוכה
נחמן אליהו גספן

תפארת בנים

זהו מחזה יומימי בחצר
התלמוד תורה
משניים, נכחיים, צוברים
נקודות, ורוכשים פרסים.
אשריכם תלמידי חכמים...

כשעה וחצי התקיים חידון חנוכה בהשתתפות מליאה של התלמידים

התודה...

הברכה...

לידידינו האהוב היקר והנעלה,
אשר רבות מחוק ידינו לשמח את
תלמידי התורה, ועתה הוסיף ערבה
לשמחם בכל ימות החנוכה,
היה מידד שוסף הי"ץ
יה"ר שיראה ברכה בעמלו, וימלא
ה' כל משאלות לבו לטובה, ויראה
כל זרעו הולכים בדרכי ישראל
סבא, תלמידי חכמים נעונים ויראים
עושים רצון שוין שחקים באהבה
ובשמחה ובתמים, ויזכו כולם
לאריכות ימים ושנים, מתוך בריאות
איתנה ושמחת חיים, אכ"י"ר.

בדרכיהם אתהלך...

הצילו בני ואציל אתכם (ח"ב)

התחילו לחקור אותם, ולאיים עליהם שיוסיפו כבלים על הכבלים. סאלם בדיחי אמר למושל, לאו יצאלו אלקיד אלאכר לאלרקבה אחנא מאש כאייפין לא נעלם מאן הרבהם (אם יגיעו הכבלים האחרונים עד הצוואר אנחנו לא פוחדים כי אנו לא יודעים מי הברחים). כעונש על התחצפותו, צויה שישומו לו עוד כבלים עם מוט במקום שרשרת בין האזיקים, כדי לענות אותו בשעת הלוח, ולא עוד לו. ראה שלא יכול להתקדם בחקירה, צויה שיכניסו הילדים של טובי העיר לבית הסהר שימירו דתם במקום היתומים שהוברחו. סאלם בדיחי בקש מחיים ימני לכתוב קובלנא למושל עצמו ביום ששי, ולפני שנמסרה הקובלנא שילמו ריאל לשר בית הסוהר שימסור לו לפני שייכנס למסגד וכך כתוב בה: הננו מזהירים אותך בה' יתברך מקבל התפילות, ובשם האימאם. שלא תכנס למסגד להתפלל תפלת יום ששי, אלא לאחר שתקרא הקובלנא הזאת. לא יהיו בנינו אש, אלא ואנחנו אפר לפניכם, שלא תעזו לאיים עלינו בבנינו. אם אתה חלש ופחד מהעונש, תשחרר הילדים שלנו. ואם אתה חושב עצמך לגבור, תזמן אותנו יחד אתך, למקאם אלשריף לדי אלאימאם נצרה אללה. (למושב המכובד לפני האימאם ישמרו האל). כשקרא האיגרת, נתן צו שחרור לבנים שלהם, ואותם "טובי העיר" השאיר בשבת בבית הסהר. הביאו להם ס"ת וספרים לתפילה, והיו חוזרים על פרשת השבוע שניים מקרא ואחד תרגום ותפסיר רס"ג בקול רם. כל האסירים התאספו לשמוע מה היהודים עושים, וביום שבת פתחו ס"ת. אחד מהם עלה לתורה ובעלותו השרשראות של הכבלים השמיעו קול, מרי חיים אלימני נתן רמז לצלצול הכבלים באמרו; ונשמע קולו בבואו אל הקודש.

המושל עשה חשבון; אם יגיעו היהודים אתו לפני האימאם עלול לגרש אותו מהתפקיד שלו שלא נהג כשורה, וביום ראשון שני, שחרר את כולם והיה הדבר כלא היה.

(מתהלך בתומו צדיק עמ' 159)

לזש"ק

יובל בן דוד

ורות בת זכריה

לזש"ק

שלום בן יעקב ומירב

טליה בת מנשה

הערות. הארות ותשובות לחידות
ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009
או במייל:
e0504150896@gmail.com